

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: ŠKOLA RADOSTI, ŠKOLA KVALITY

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3688

EU PENÍZE ŠKOLÁM

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUČ

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUČ

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

Autor:	<i>Mgr. Petra Doskočilová</i>
Vzdělávací oblast:	<i>Jazyk a jazyková komunikace</i>
Vzdělávací obor:	<i>Český jazyk</i>
Vzdělávací předmět:	<i>Český jazyk</i>
Ročník:	<i>6.</i>
Tematická oblast:	<i>Tvarosloví</i>
Téma hodiny:	<i>Mluvnické kategorie podstatných jmen</i>
Označení DUM:	<i>VY_32_INOVACE_25.03.DOS.CJ.6</i>
Vytvořeno:	<i>28. 09. 2013</i>

Mluvnické kategorie podstatných jmen

Podstatná jména

= substantiva

= slova ohebná – skloňují se

Určujeme:

?

PÁD

?

ROD

?

ČÍSLO

?

VZOR

1. PÁD

1. Kdo? Co?
2. Koho? Čeho?
3. Komu? Čemu?
4. Koho? Co?
5. Oslovujeme, voláme.
6. O kom? O čem?
7. Kým? Čím?

Petr

(bez) Petra

(k) Petrovi

(vidím) Petra

Petře!

(o) Petrovi

(s) Petrem

2. ČÍSLO

JEDNOTNÉ

Řadíme k nim i:

- a) Podstatná jména HROMADNÁ – mají TVAR POUZE **JEDNOTNÉHO ČÍSLA**, ale znamenají více věcí téhož druhu
- b) Podstatná jména LÁTKOVÁ – svým TVAREM ČÍSLA **JEDNOTNÉHO** označují látku, bez ohledu na množství
- c) Podstatná jména POMNOŽNÁ – mají TVAR POUZE ČÍSLA **MNOŽNÉHO**, ALE označují jimi i jednu věc

MNOŽNÉ

3. ROD A VZOR

MUŽSKÝ

ŽIVOTNÝ

NEŽIVOTNÝ

pán

muž

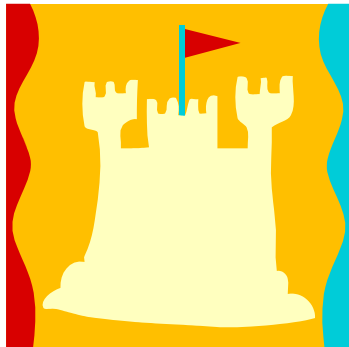
předseda

soudce

hrad

(les)

stroj

ŽENSKÝ

žena

růže

píseň

kost

STŘEDNÍ

město

moře

kuře

stavení

PODSTATNÁ JMÉNA KONKRÉTNÍ A ABSTRAKTNÍ

KONKRÉTNÍ

= názvy osob, zvířat, věcí

<i>květák</i>	<i>myslivec</i>	<i>telefon</i>	<i>čokoláda</i>
<i>kladívko</i>	<i>kočka</i>	<i>kniha</i>	<i>zpěvák</i>
<i>postel</i>	<i>brambory</i>	<i>hmyz</i>	<i>růže</i>

ABSTRAKTNÍ

= názvy vlastností, činností, dějů

<i>radost</i>	<i>obava</i>	<i>krása</i>	<i>paměť</i>
<i>ozvěna</i>	<i>láska</i>	<i>mládí</i>	<i>zdraví</i>

Avšak POZOR!!!

Konkrétní – ***Cesta** byla plná děr a špatně se po ní jelo.*

Abstraktní – *Po náročné **cestě** jsem byl unavený a musel jsem jít hned spát.*

Konkrétní – *Na stole leželo krátké **psaní** od maminky.*

Abstraktní – ***Psaní** a čtení šlo našemu Markovi ze všech dětí ve třídě nejlépe.*

Uplatni slova tak, aby vždy byl zřejmý významový rozdíl mezi těmito dvojicemi. (K – konkrétní, A – abstraktní)

KOLO

VÝKOP

POHLED

KOVÁNÍ

Vyhledej všechna podstatná jména, urči mluvnické kategorie, rozliš podstatné jméno konkrétní (K) a abstraktní (A):

Jednou měl král rozhodnout spor dvou velmožných pánů. Oba stáli před stupni trůnu a hádali se náramně, kdo z nich je v právu. Když byli v nejlepším, přišla Jůra položila tam chycenou myš a čekala s hrdostí, že bude pochválena.

král – 1. p., č. jed., r. muž., vz. muž, K
spor – 4. p., č. jed., r. muž., vz. hrad, A
pánů – 2. p., č. mn., r. muž., vz. pán, K
před stupni – 7. p., č. mn. r. muž., vz. stroj, K
trůnu – 2. p., č. jed., r. muž., vz. hrad, K
v právu – 6. p., č. jed., r. stř., vz. město, A
v nejlepším – 6. p., č. jed., r. stř., vz. stavení, A
Jůra – 1. p., č. jed., r. žen., vz. žena, K
myš – 4. p., č. jed., r. žen., vz. kost, K
s hrdostí – 7. p., č. jed., r. žen., vz. kost, A

Podstatná jména

LÁTKOVÁ

- voda
- olej
- mouka
- sníh
- povidla
- cukr
- papír
- ???

HROMADNÁ

- hmyz
- loďstvo
- lidstvo
- listí
- obilí
- stromoví
- svalstvo
- ???

POMNOŽNÁ

- záda
- housle
- dveře
- Velikonoce
- nůžky
- tepláky
- zarděnky
- ???

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUČ

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUČ

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

Seznam použité literatury a pramenů:

KRAUSOVÁ, Z., TERŠOVÁ, R. Český jazyk 6 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. Plzeň : Nakladatelství Fraus, 2003. ISBN 80-7238-206-3. s. 9 - 11.

STYBLÍK, V. A KOL. Český jazyk pro 6. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií. Praha : SPN, 2002. ISBN 80-7235-148-6. s. 43.

Nečíslovaný obrazový materiál je použit z galerie obrázků a klipartů Microsoft Office.